

**Міністерство освіти і науки України
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААНУ
Поліський національний університет
Львівський національний університет імені Івана Франка
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Львівський державний університет внутрішніх справ
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Навчально-науковий інститут бізнесу і фінансів
Кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності**

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ТОРГІВЛІ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
науковців та здобувачів вищої освіти**

м. Кам'янець-Подільський – 2025

**Міністерство освіти і науки України
ІНЦ «Інститут аграрної економіки» НААНУ
Поліський національний університет
Львівський національний університет імені Івана Франка
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Львівський державний університет внутрішніх справ
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Навчально-науковий інститут бізнесу і фінансів
Кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності**

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ТОРГІВЛІ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
науковців та здобувачів вищої освіти**

м. Кам'янець-Подільський – 2025

Тетяна ЯВОРСЬКА,
доктор економічних наук, професор,
Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя

РЕКРЕАЦІЙНЕ ПОЛЮВАННЯ ЯК ВИД МИСЛИВСЬКОГО ТУРИЗМУ: ДИСКУСІЙНА СКЛАДОВА

Рекреаційне полювання можна віднести до видів мисливського туризму, який, у свою чергу, необхідно розглядати комплексно як підприємницьку діяльність, пов'язану із користуванням тваринним світом. Мисливський туризм відноситься до числа найдорожчих видів відпочинку. Середня вартість наданих послуг мисливськими господарствами становить від 200 дол. США і вище за один день, незважаючи на інколи спартанські умови проживання. Недешево коштує також спорядження для полювання. Залежно від об'єкта полювання вартість ліцензії на відстріл може становити від декількох сотень до декількох десятків тисяч доларів [1].

Поряд із цим щодо ведення рекреаційного полювання існує дискусія. Прихильники полювання стверджують, що таке полювання не завдає шкоди, оскільки тварину, на яку полюють, зазвичай ідентифікують за статтю та віком до того, як воно відбудеться. Відповідно загальна втрата тварин є низькою і полювання має незначний вплив на популяцію в цілому. Ефективне використання таких сталих методів управління підкріплюється на основі позитивного відновлення таких видів тварин, як білохвостий олень і вилоріг, дикі індики та канадські гуси в Сполучених Штатах, а також дикі кабани та різні види оленів у Європі.

Противники рекреаційного полювання стверджують, що воно не відповідає напрямам сталого розвитку. Наприклад, щороку мисливці з Південної Європи відстрілюють велику кількість мігруючих птахів, що

знижує спортивні шанси на рекреаційне полювання. Подібним чином, коли тварина має мало шансів на втечу (так зване «консервоване» полювання), це часто використовується для підняття питань захисту прав тварин.

Проте ця поляризована дискусія ігнорує контекст рекреаційного полювання. Для пристрасного противника полювання в розвиненій країні, яка є далекою від безпосереднього досвіду спілкування з дикими тваринами, благополуччя тварин і права тварин важливіші, ніж те, чи полює людина. Існує і політичний контекст. Наприклад, уряд Індії виступає проти полювання через релігійні переконання, які підтримують святість життя тварин, а Кенія припинила полювання через проблеми зі сталим розвитком і труднощами із наглядом за колишньою процвітаючою індустрією сафарі. Контекст рекреаційного полювання створює виклики для обох сторін дебатів при проведенні спільних дискусій у майбутньому [2].

Існує велика ймовірність, що рекреаційне полювання в майбутньому на світовому рівні буде піддаватися зростаючим викликам з боку критиків, які виступають проти його проведення. Тому подальший розвиток рекреаційного полювання залежить від діяльності мисливців-любителів, яким потрібно буде чітко сформулювати громадськості країн цінності та переваги використання полювання.

Оскільки рекреаційне полювання є дуже розпорошеною діяльністю по територіях країн, важливим завданням для любителів полювання є об'єднання у різні громадські організації. Саме відсутність згуртованості призводить до дискусій щодо збереження рекреаційного полювання. Відсутність колективних дій мисливців-любителів може призвести до домінування добре організованих противників полювання, дедалі поширенішою тактикою яких для висловлення своїх заперечень, використання політичних мотивів. Наприклад, використання політичного тиску для встановлення заборони на імпорт трофеїв, добування яких дозволено за кордоном, знижують стимули мисливців-любителів, тому що вони не можуть повернутися до рідної країни з трофеєм. Таку перемогу

антимисливських організацій можна досягти лише за допомогою їхньої політичної активності [2].

Мисливці-любители повинні бути в курсі вирішення деяких очевидних чутливих моментів щодо організації різних форм полювання, але в багатьох випадках адекватний контроль відсутній. Наприклад, згідно мисливського кодексу Австралії, для відстрілу валлабі та австралійської качки в Тасманії, перш ніж отримати дозвіл на полювання, мисливці повинні пройти тест на ідентифікацію водоплавних птахів. Наявність такої ліцензії має зменшити сумніви громадськості щодо відповідальності мисливців та підвищити довіру до них. Якщо цей тип контролю відсутній, рекреаційне полювання, швидше за все, буде гіршою рекламою, ніж туризм із переглядом ігор та різних видів змагань, де громадськість буде вірити більш доброякісному впливу на дику природу.

Висновок. Очевидно, на прихильників рекреаційного (любительського) полювання чекають серйозні випробування. Антимисливські організації без особливих доказів стверджують, що усі дикі тварини мають використовуватися тільки через цінності екотуризму. За цією логікою, прийнятним є «полювання» на дику природу за допомогою камер і біноклів, але яке має обмежений вплив на ресурсну базу; будь-які фінансові внески повинні сприяти збереженню природи і має отримати свій розвиток природоохоронна освіта. Але такі ж самі принципи сповідують і рекреаційні мисливські організації.

Для підтримки такого виду мисливського туризму як рекреаційне полювання, необхідно в першу чергу конструктивніше розглянути місцеві схеми сертифікації рекреаційного полювання, які відрізняються залежно від контексту. Прикладом того, як мисливці допомагають собі, є Незалежний наглядовий орган Hunting (ISAH), який самостійно регулює полювання з собаками у Великобританії. Цілями ISAH є: розробляти та керувати правилами полювання з собаками, щоб забезпечити гуманність полювання і продемонструвати, що мисливці відповідальні за управління середовищем, в

якому відбувається їхнє полювання. У США Ducks Unlimited, Turkeys Forever, Rocky Mountain Elk Foundation та Quality Deer Management Association залежать від контексту та виду мисливської організації, що займаються сталим, етичним і відповідальним управлінням полювання.

В австралійському контексті, полювання на водоплавну та пернату дичину та полювання на оленів є лише двома сферами, де наведений підхід може бути новим і корисним. Це пов'язано із тим, що в країні існує Національна мисливська федерація, яка включає різні існуючі мисливські організації в наведених сферах, такі як Sporting Shooters' Association of Australia (SSAA), Field & Game Australia (FGA) та Australian Deer Association (ADA).

Промисливське лобі могло б використати саморегулювання для вирішення тих аспектів рекреаційного полювання, які викликають найбільше занепокоєння громадськості. Найбільшими перешкодами, які потрібно буде подолати, це переконати противників рекреаційного полювання, що воно є етичним, гуманним і безпечне добування тварин має першочергове значення при цьому виді мисливського туризму.

Список використаних джерел

1. Гуслистий О. С., Голега А. Є. Розвиток мисливського та рибальського туризму в Україні. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції *«Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»*: 24-25 березня 2016 року, м. Черкаси [Текст]: у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Т. 2. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2016. 606 с. С. 298-301.
2. Graham Hall Does recreational hunting have a role in conservation?
URL: <https://www.ssaa.org.au/wp-content/uploads/2021/02/does-recreational-hunting-have-a-role-in-conservation.pdf> (дата звернення: 05.04.2025).